

No bears

Regie: Jafar Panahi | Cast: Jafar Panahi, Mina Kavani, Vahid Mobasheri, Naser Hashemi, Bakhtiyar Panjeei, Mina Khosrovani | Iran, 2022 | Perzisch gesproken, NL/FR ondertiteld | duur: 1u46

No Bears toont een film in een film. De Iraanse regisseur Jafar Panahi mag zijn land niet verlaten, laat staan dat hij mag filmen. Met behulp van videoverbinding waagt hij het toch om een filmploeg aan te sturen net over de grens in Turkije. In het kleine dorpje waar Panahi zelf verblijft, wordt de rust verstoord als hij nietsvermoedend een foto maakt van een liefdespaar. Hierdoor raakt hij verstrikt in drama, burenruzies en eeuwenoude tradities.

De vermaarde Iraanse regisseur Jafar Panahi (*Taxi Teheran*, *The Circle*) heeft al een Gouden Leeuw, een Gouden Beer, een Zilveren Beer en een Scenarioprijs van Cannes op zijn palmares staan. Maar ook een veroordeling door het Iraanse regime. Voorbije zomer werd hij ook effectief gearresteerd, net voor *No Bears* in première ging op het Filmfestival van Venetië. In deze baanbrekende en gedurfde film speelt Panahi zelf het hoofdpersonage, gebaseerd op zijn eigen ervaringen. Een must-see metafilm die fascineert en raakt, van een moedig man die in februari dit jaar uit de gevangenis werd vrijgelaten.

Aftersun

di 11.04.23 – 20u30

Radio Metronom

di 18.04.23 – 20u30

Marieke, addicted to life

ma 24.04.23 – 20u30

Godland

di 25.04.23 – 20u30

Aller/Retour

di 2.05.23 – 20u30

wo 17.05.23 – 9u15 + 19u

De Gelaarsde Kat: De Laatste Wens

Ontbijtfilm (6+)

za 6.05.23 – 10u30 (ontbijt 9u)

The Quiet Girl

Avant-première

An Irish Goodbye

Kortfilm

za 6.05.23 – 20u30

The Banshees of Inisherin

di 9.05.23 – 20u30

The Whale

di 16.05.23 – 20u30

The Fabelmans

di 23.05.23 – 20u30

Tár

di 30.05.23 – 20u30

www.ccstrombeek.be/film

tickets@ccstrombeek.be

EUROPA CINEMAS
CREATIVE EUROPE - MEDIA SUB-PROGRAMME

VAF
VLAAMS
AUDIOVISUEEL
FONDS

USFABRIEK
STROMBEEK

De recent vrijgelaten Iraanse filmmaker Jafar Panahi toont met *No bears* de lepe terreur van een regime zonder mededogen. Een fictiefilm als een verbijsterende waarheid.

Twee Iraanse geliefden wachten over de grens in Turkije op paspoorten om naar Parijs te kunnen vliegen. Zij wil geen nieuw leven beginnen zonder hem, maar hij kon voorlopig enkel voor haar documenten regelen. 'Veel mensen zouden er een moord voor begaan.' Waarna iemand zomaar uit het niets 'Cut!' roept. Een man stapt in beeld en kijkt recht in de camera. 'Wat vond je ervan?'

Zo begint *No bears* van Jafar Panahi: met een film in een film. Het stel staat centraal in het verhaal dat Panahi vanop een afstand aan het draaien is – de Iraanse regisseur speelt zichzelf. Regisseren doet hij vanachter de laptop via Skype. Hij moet wel. De filmset bevindt zich in Turkije, terwijl hij met huisarrest vastzit in Iran. Om toch zo dicht mogelijk in de buurt te zijn, is hij afgezakt naar een dorp vlak bij de grens. Maar het internet hapert en ongewild raakt hij ook betrokken bij een schandaal in het dorp: hij zou een koppel hebben gefotografeerd dat niet samen mag zijn.

Het heeft bijna iets van een klucht. We zien Panahi sukkelen om in zijn tijdelijk onderkomen de plek met de beste internetverbinding te vinden. Maar *No bears* is allesbehalve een dijenkletser. Geniepig sluipt de politieke realiteit het aanvankelijk nog lichte verhaal binnen. Hoe de onderdrukking aanwezig is in het dagelijkse leven en welke impact dat heeft, ga je als kijker langzaam voelen. Het is metacinema die politiek geladen is, en die zijn grootste geheimen niet stante pede prijsgeeft.

Het is vooral cinema op de scheidingslijn tussen feiten en fictie. Panahi mocht bijvoorbeeld werkelijk Iran niet uit toen hij vorig jaar *No bears* draaide. Het regime verbiedt hem al sinds 2010 om films te maken. De Iraniër werkte daarom ook nu weer clandestien, voor de vierde keer al. Kritisch reflecteert hij deze keer over artistieke en persoonlijke vrijheden, over wat cinema kan betekenen onder zo'n regime. Over hoe moeilijk het ook is om je thuisland de rug toe te keren. *No bears* toont de zoektocht van een maker naar wie hij is en wat hij kan betekenen.

De film voegt zich in in een oeuvre dat al meer dan twintig jaar getuigt van tonnen durf en wilskracht. Met *The circle* werd hij in 2000 de luis in de pels van het regime. Zijn twee eerdere films hadden om kinderen gedraaid, maar *The circle* toonde in losse verhalen de dagelijkse uitdagingen voor vrouwen in Iran. Dat was toch andere materie. Venetië bekroonde de film met de Gouden Leeuw, maar het Iraanse ministerie van Cultuur sloeg hem in de ban. *The circle* zou moslima's beledigen. Larie, natuurlijk, maar Panahi was niet meer te stoppen. Hij draaide dan *Crimson gold*, over een mislukte juwelendiefstal. Zonder toestemming van het ministerie zond hij die in voor Cannes – hij weigerde erin te knippen. Ook die film werd in Iran verboden. Net als *Offside* zes jaar later, over meisjes die zich als jongens verkleden om een voetbalmatch van het nationale elftal te kunnen bijwonen. Zijn films werden in die periode scherper in hun kritiek. In het internationaal succes dat hem te beurt viel, vond hij eerst nog bescherming: de machthebbers deinsden terug voor represailles tegen wie bekend was.

Tot hij in 2010 toch met hen te maken kreeg. Een jaar eerder had hij niet alleen het protest gesteund dat volgde op de frauduleuze presidentsverkiezingen. Hij draaide er nadien een documentaire over, en dat bleek de stap te ver. Anti-Iraanse propaganda, klonk

het toen hij dertien jaar geleden achter de tralies belandde. Maar na bijna drie maanden cel en een korte hongerstaking kwam hij vrij. Uiteindelijk kreeg hij zes jaar voorwaardelijk en een filmverbod van twintig jaar.

Panahi bleef natuurlijk films maken en dat wist het regime ook. Dat ze hem lieten begaan, was niet minder een deel van het kat- en muisspel: zij beslisten wanneer er abrupt weer een einde aan kwam. Zoals in juli vorig jaar, toen hij opnieuw werd opgepakt nadat hij zich in de protesten had gemengd: hij wilde weten waarom zijn collega-filmmakers Mohammad Rasoulof en Mostafa Al-Ahmad waren gearresteerd. Ze sloegen hem in de boeien en zetten opnieuw de oude propagandaklacht in. Vorige week kwam hij vrij na ruim zes maanden gevangenis, nadat hij, net als in 2010, enkele dagen eerder een hongerstaking was gestart. Panahi die sterft in de cel, dat wil het regime voorlopig nog niet op het geweten.

Films maken doet Panahi verder met gevaar voor eigen leven, en dat zal de 62-jarige regisseur blijven doen. Sinds *No bears* vorige zomer in zijn afwezigheid in Venetië in première ging, kreeg de Iraniër er opnieuw een rist bekroningen van over de hele wereld bij. In zijn prijzenkast heeft hij naast een Gouden Leeuw ook al een Gouden en twee Zilveren Beren, een scenarioprijs van Cannes en nog veel meer. 'Ik wou dat ik films kon maken in plaats van prijzen te winnen', zo liet hij enkele maanden geleden optekenen vanuit de gevangenis.

Panahi is de belangrijkste dissidente stem van de Iraanse filmwereld, samen met de nog steeds opgesloten Mohammad Rasoulof. Drie jaar geleden kreeg die in Berlijn de Gouden Beer voor *There is no evil*, dat niet Rasoulofs eerste vuist was richting het regime. Met *A man of integrity* had hij in 2017 al een film voorgesteld over een man die weigerde mee te draaien in een doorrot systeem. Ook Rasoulof was in 2010 veroordeeld wegens anti-propaganda en was daarop films gaan maken als een frontale aanval.

Bij Panahi had dat kantelpunt zich vertaald in films waarin hij steeds de hoofdrol speelt, als zichzelf. De eerste was *This is not a film*, een videodagboek over zijn leven onder huisarrest. Op een USB-stick verstopt in een taart werd die Cannes binnengesmokkeld. Bekender is *Taxi Teheran* met Panahi als taxichauffeur, een film van een eenvoud die al even bedrieglijk is als het opzet. Natuurlijk was niets eraan toeval, maar het regime mocht dat zeker denken. Geen film illustreerde beter wat censuur met de allergrootste filmmakers doet: het snoert ze niet de mond. Het maakt hen net creatiever.

No bears is dat ook, speels en geslepen, en verontrustend als een politieke thriller. Het ene moment speurt hij naar poëzie en humor in het gewone leven, zoals zijn in 2016 overleden leermeester Abbas Kiarostami, die zijn kritiek in metaforen verhulde. Dan weer legt hij de vinger op de schokkende dynamiek en evoluties in zijn land. Dat zijn films minder relevant zouden worden, zit er niet meteen aan te komen.

Meer over de film op de website:

www.ccstrombeek.be/film/no-bears